

Život Cirkvi

Ročník 15

20/2008

Primátor Bratislavy prijal
bratislavského arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského

V októbri roku 2002 d o š l o v Humennom ku kurióznjej rodinnej dráme. Jej hlavným protagonistom je istý 58-ročný Humenčan, ktorý netušil, že do jeho dlho nenoseného svetra u k r y l a jeho manželka rodné financie,

konkrétne 130.000 krvopotne našetrených korún. Nič netušiaci manžel sa jedného dňa rozhodol svoj sveter prevetrať a keď ho roztvoril, peniaze sa nezadržateľne rozleteli po celom sídlisku. Ich zhládúvanie prinieslo iba nepatrný výsledok sotva 30.000 korún. Ostatné peniaze, ako sa zdá, boli nenávratne preč.

Nuž, dnes aj bez vytriasania nečakaného obsahu starých svetrov niektorí ľudia prepadávajú obave, že aj im sa peniaze „rozletia“ a nenávratne zredukujú – jednoducho vtedy, keď si ich budú musieť premeniť na eurá. Áno, posledné týždne boli príznačné tým, že kým v kostoloch sa hovorilo o najvznešnejších hodnotách, o očakávaní svätého Ducha pri našajúcim a ponúkajúcom človeku život v plnosti, súčasne v médiách bolo ťažiskovou témou otázka materiálnej plnosti v závislosti od zavedenie eura a s tým spojených rizík pre jednotlivcov i spoločnosť. Niektoré diskusie na túto tému dokonca vyvolávajú dojem, akoby celá budúcnosť stála a padala s úspechom zavedenia novej univerzálnej meny. Lenže peniaze samé osebe nič nezmôžu, veď v konečnom nimi disponujú ľudia - to oni svojím konaním a rozhodovaním určujú ich morálnu hodnotu, ich dopad na konkrétne osudy konkrétnych jednotlivcov. Zmena meny, akokoľvek by bola silná a stabilná, všetko naozaj nevyrieši.

Možno aj na to myslel Lev Nikolajevič Tolstoj svojou podivnou odpoveďou jednej slečne, ktorá zdedila miliónovú sumu. Na otázku, ako by mala peniaze dobre použiť, jej veľký spisovateľ dal šokujúcu odpoveď: Spáľte ich! „Akože“ - zdesila sa

Peniaze vo svetri

bohatá dievčina - „veď by sa z nich dali postaviť sirotince pre deti a hospice pre starých“. „Veď to je tá veľká bieda,“ - vysvetlil Tolstoj - „otcovia nesmú svoje deti posielat' do sirotincov podobne, ako ani deti nemú svojich otcov posielat' do hospicov“. „Spáľte to všetko“ - zopakoval - „nič lepšie nemôžete učiniť“.

Túto kurióznou odpoveď možno porozumieť najrôznejším spôsobom. Napríklad tak, že peniazmi sa síce naozaj dá vykonať veľa dobrého, ale tým sa občas v určitom zmysle utlmuje akútnosť skutočného, najzákladnejšieho problému. Odložené deti a odložené starci, akýkoľvek komfort sa okolo nich inštitucionálne vytvorí, budú vždy výkričníkom nezvládnutých medziľudských vzťahov, dokonca tak intímnych, ako sú tie medzi rodičmi a deťmi.

Základná chyba nie je v nedostatku peňazí, tá väzí kdesi omnoho hlbšie. V ľudskom vnútri, v ľudskej duši. Do jej tajomných hlbín dosahuje iba onen všetko prenikajúci a prežarujúci Svätý Duch, veľký dar nedávno slávanej Svätodušnej nedele. Počas nej nám Evanjelium opisovalo Ježišovo tajomné dýchnutie na učeníkov, o ktorom exegéti hovoria, že sa podobá na prvé životodárne dýchnutie Stvoriteľa na Adama. A ako ono prvé dýchnutie obdarilo prapôvodcu ľudskeho pokolenia životom, po spáchaní prvotného hriechu sa žiadalo druhé dýchnutie, nový stvoriteľský akt, nové očistenie pochádzajúce z Ježišovej smrti na kríži.

Na kríži, na tom kríži, ktorý bude zdobiť aj nové slovenské eurá. Aký zvláštny kontrast: na peniazoch ako všeobecnom ekvivalente materiálnych hodnôt dve prekrížené brvná sprítomnia symbol najvyššej duchovnej hodnoty, ktorou je láska, spečatená obetovaním vlastného života. Láska, o ktorej Ježiš vedel hovoriť aj v súvislosti s peniazmi: keď dal za príklad chudobnú ženu, čo do chrámovej pokladnice hodila svoj posledný halier; keď prevrátil stoly peňazomencom, kupčiacim v chráme; keď s denárom v ruke vyzval dať „Bohu, čo je Božie“. A Božie je vlastne všetko: všetky dimenzie nášho jestvovania, naše vzťahy, naša večnosť. A naše peniaze. Veď ich napríklad mala aj Matka Tereza, no ona osobne sa nijako neobohatila. Teda presnejšie, obohatila sa a veľmi: jej bohatstvom bola chudoba nasadená pre najnúdznejších. Jej imaním bola chudoba bohatá na nádej, že ju raz Všemohúci obdarí večnosťou. Jej bohatstvom bol kríž, na ktorom denne v tichej obeti zomierala za druhých. Kríž – nám sa už azda stal vyvanutým symbolom, ktorého obsah nie sme v stave hlbšie vnímať... Alebo ho prijmeme ako biblickú výzvu „robiť si priateľov z márnej mamony“, premieňať hodnotu peňazí na hodnotu lásky?

RV, Jozef Hal'ko / snímka Peter Zimen

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Raduj sa, nebies Kráľovná

Drahí bratia a sestry,
dnes slávime slávnosť Zoslania Ducha Svätého, starobylý židovský sviatok, pri ktorom sa konala spomienka na zmluvu, ktorú Boh uzatvoril so svojím ľudom na vrchu Sinaj (porov. Ex 19). Tento sviatok sa stal aj kresťanským sviatkom pre to, čo sa udialo práve v čase jeho slávania, päťdesiat dní po Pánovom vzkriesení. V Skutkoch apoštolov čítame, že učeníci boli zjednotení v modlitbe vo večeradle, keď na nich mocne zostúpil Duch Svätý ako vietor a oheň. Oni nato začali v mnohých jazykoch ohlasovať radosnú zvesť o Kristovom vzkriesení (porov. 2, 1 - 4). Toto bol ten „krst Duchom Svätým“, ktorý predpovedal už Ján Krstiteľ: „Ja vás krstím vodou na pokánie, hovoril zástupom, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja... On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom (Mt 3, 11).

V skutočnosti celé Ježišovo poslanie bolo nasmerované k tomu, aby obdaroval ľudstvo Duchom Svätým a aby ho pokrstil kúpeľom znovuzrodenia. Toto sa stalo skutočnosťou v jeho oslavení (porov. Jn 7, 39), čiže v jeho smrti a zmŕtvychvstaní: Duch Svätý bol v plnej hojnosti vyliaty ako vodopád, ktorý dokáže očistiť každé srdce, zahasíť požiar zloby a zapáliť vo svete plameň Božej lásky.

Skutky apoštolov predstavujú Turíce ako splnenie tohto príslubu, a teda ako zavŕšenie celého Ježišovho poslania. On sám po svojom vzkriesení prikázal učeníkom zostať v Jeruzaleme, aby sa naplnili jeho slovami: „budete o niekoľko dní pokrstení Duchom Svätým“ (Sk 1, 5) a tiež: „dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj země“ (Sk 1, 8). Turíce sú preto zvláštnym spôsobom krstom Cirkvi, ktorá začína naplňovať svoje univerzálne poslanie uprostred jeruzalemských ulíc mocným ohlasovaním v rozličných ľudských jazykoch.

V tomto krste Duchom Svätým sú neoddeliteľne späté osobný rozmer a rozmer spoločenstva - ja v zmysle učeníka a my v zmysle Cirkvi. Duch Svätý osobu posväcuje a súčasne ju robí živým údom Kristovho tajomného tela, robí ju účastnou na poslaní vydávať svedectvo o jeho láske. To sa uskutočňuje prostredníctvom sviatostí kresťanskej iniciácie - krstu a birmovania.

V posolstve k nadchádzajúcim Svetovým dňom mládeže 2008 som mladým navrhol, aby znovuobjavili prítomnosť Ducha Svätého vo svojom živote, a teda význam týchto sviatostí. Dnes chcem toto pozvanie rozšíriť na všetkých: bratia a sestry, objavme znovu krásu toho, že sme pokrstení v Duchu Svätom, obnovme si povedomie nášho krstu a nášho birmovania ako stále aktuálnych zdrojov milosti. Prosme i dnes Pannu Máriu, aby vyprosila pre Cirkev obnovené Turíce, ktoré všetkým, najmä však mladým, vlejú radosť zo života a z vydávania svedectva o evanjeliu.“

Po modlitbe Raduj sa, nebies Kráľovná a apoštolskom požehnaní Svätý Otec predniesol mimoriadnu výzvu na adresu Libanonu, zasiahnutého vnútornými ozbrojenými konfliktmi s množstvom obetí: „Dôrazne vyzývam všetkých Libanončanov, aby opustili logiku vzájomnej násilnej opozície, ktorá privádza ich drahú krajinu k nenapraviteľným dôsledkom. Dialóg, vzájomné porozumenie a hľadanie rozumného kompromisu sú jedinou cestou, ktorá môže Libanonu, jeho inštitúciám a ľudu prinavrátiť bezpečnosť, nevyhnutnú pre dôstojný každodenný život naplnený nádejou na zajtrajšok. Kiež na príhovor Panny Márie Libanonskej dokáže táto krajina s odvahou odpovedať na svoje povolanie byť pre Blízky východ i pre celý svet znamením reálnej možnosti pokojného a konštruktívneho spolažívania medzi ľuďmi!

-jb-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Dionýz Areopagita

Drahí bratia a sestry,
v rámci katechéz o cirkevných otcoch by som dnes rád hovoril o dosť tajuplnej postave - teológovi zo 6. storočia, ktorého meno nepoznáme a ktorý písal pod pseudonymom Dionýz Areopagita. Tento pseudonym sa vzťahuje na úryvok z Písma, ktorý sme pred chvíľou

ľou počuli, teda na udalosť, o ktorej rozpráva sv. Lukáš v 17. kapitole Skutkov apoštolov. Opisuje sa tam, ako Pavol kázal na areopágu v Aténach pre elitu z veľkého gréckeho intelektuálneho sveta. Väčšina poslucháčov však nakoniec neprejavila záujem, vysmiali sa mu a odišli. Predsa však niektorí, ako píše Lukáš, sa k Pav-

lovi pripojili a uverili. Evanjelista udáva dve mená - Dionýz Areopagita a istá žena menom Damaris.

Ak si tento spisovateľ zvolil o päť storočí neskôr pseudonym Dionýz Areopagita, možno povedať, že jeho zámerom bolo dať grécku múdrosť do služieb evanjelia tým, že napomôže stretnutie medzi gréckou vzdelanosťou a kultúrou a Kristovým ohlasovaním. Chcel spraviť to, čo zamýšľal Dionýz zo Skutkov, teda umožniť stretnutie gréckeho myslenia s ohlasovaním sv. Pavla, a to tak, že sa ako Grék stal učeníkom sv. Pavla, čiže aj Kristovým učeníkom.

Prečo zatajil svoje meno a vybral si pseudonym? Čiastočne sme už odpovedali: chcel tým vyjadriť spomínané základné nasmerovanie svojho myslenia. No vzhľadom na vysvetlenie tohto anonymu či pseudonymu existujú dve hypotézy. Prvá hypotéza hovorí, že to bola vedomá falzifikácia, pomocou ktorej malo byť jeho dielo datované do 1. storočia, do čias sv. Pavla, čím chcel dodať svojej literárnej produkcii temer apoštolskú vážnosť. No vierohodnejšia ako táto sa mi javí iná hypotéza. Skutočne mu zrejme išlo akt pokory. Nechcel presláviť svoje meno, ani si svojím dielom vybudovať pomník, ale chcel naozaj slúžiť evanjeliu, vytvoriť cirkevnú, nie individuálnu teológiu, založenú na sebe samom.

V skutočnosti sa mu podarilo vytvoriť teológiu, ktorú datujeme do 6. storočia, no predsa ju neprisudzujeme len jednej osobe z vtedajšej doby: je to teológia, ktorá je tak trochu odindividualizovaná, čiže teológia, ktorá vyjadruje všeobecné myslenie a jazyk. Išlo o obdobie prudkých polemík po Chalcedómskom koncile. Dionýz však vo svojom Siedmom liste hovorí: „Nerád by som polemizoval; hovorím jednoducho o pravde, hľadám pravdu.“ A svetlo pravdy samo od seba odstraňuje omyly a dáva zažiť tomu, čo je dobré. Pomocou tohto princípu očistil Dionýz grécke myslenie a spojil ho s evanjeliom. Tento princíp, ktorý vyslovil vo svojom Siedmom liste, je tiež výrazom pravého dialogického ducha: nehľadať, čo nás rozdeľuje, ale hľadať samotnú Pravdu. Tá potom zažiarí a odstráni omyly.

Hoci je teológia tohto autora takpovediac „nadosobná“, skutočne cirkevná, predsa ju môžeme zaradiť do 6. storočia. Prečo? Gréckeho ducha, ktorého dal do služieb evanjelia, našiel Dionýz v diele istého Proklosa, ktorý zomrel v Aténach v roku 485. Tento autor patril k neskorému platonizmu, myšlienkovému prúdu, ktorý transformoval Platónovu filozofiu na istý druh náboženstva s cieľom vytvoriť rozsiahlu apológiu gréckeho polyteizmu a po úspechu kresťanstva umožniť návrat gréckeho náboženstva. Proklos chcel dokázať, že božstvá sú v skutočnosti sily pôsobiace vo vesmíre. V dôsledku toho sa mal polyteizmus považovať za pravdivejší ako monoteizmus s jediným Bohom Stvoriteľom. Proklos ukázal veľkolepý kozmický systém tajomných síl, božstiev, pomocou ktorého mohol človek v tomto zbožštenom vesmíre nájsť prístup k božstvu. Rozlišoval však cestu pre jednodu-

chých ľudí, ktorí nie sú schopní povzniesť sa do výšin pravdy a ktorým mohli postačovať isté ríty, a cestu pre mudrcov, ktorí sa však museli očistiť, aby prišli k čistému svetlu.

Takéto myslenie je zreteľne hlboko protikresťanské. Je to oneskorená reakcia na víťazstvo kresťanstva. Ide o protikresťanské zneužitie Platóna, keď sa už učenie tohto veľkého filozofa aplikovalo aj v kresťanstve. Zaujímavé je, že Pseudo-Dionýz si pomohol práve týmto myslením, aby ukázal Kristovu pravdu. Tento polyteistický vesmír premenil na vesmír stvorený Bohom, na harmóniu Božieho vesmíru, kde sú všetky sily oslavou Boha. Ukázal tak, že táto veľká harmónia, táto kozmická symfónia – počnúc serafínmi, anjelmi a archanjelmi až po človeka a všetko stvorenie - spoločne odzrkadľuje krásu Boha a je oslavou Boha. Polyteistický obraz tak premenil na oslavu Stvoriteľa a jeho stvorenia.

Keďže je stvorenie oslavou Boha, Pseudo-Dionýzova teológia sa stáva liturgickou teológiou: Boha možno nájsť predovšetkým vtedy, ak ho chválime, nie ak o ňom iba rozmýšľame. A liturgia nie je niečo, čo sme vytvorili my, čo sme si vymysleli preto, aby sme v istom čase mali nejakú náboženskú skúsenosť; je spevom zboru stvorenia a vstupuje do samotnej kozmickej reality. A práve tým sa liturgia – zdanlivo len cirkevná – stáva rozsiahlou a veľkolepou, stáva sa jednotou nás samých s jazykom všetkého stvorenia. Dionýz hovorí: o Bohu nemožno hovoriť abstraktne. Hovoriť o Bohu znamená vždy – ak použijeme grécke slovo – hymnin, spievať Bohu veľký chválospev tvorstva, ktorý sa odráža a konkretizuje v liturgickej chvále.

No napriek tomu, že jeho teológia je kozmická, cirkevná a liturgická, je aj hlboko osobná. Dionýz vytvoril prvú veľkú mystickú teológiu. Ba dokonca aj slovo „mystický“ nadobúda uňho nový význam. Až dotedy bolo toto slovo pre kresťanov ekvivalentom slova sviatostný, teda prináležiaci k mysterion, k sviatosti. V jeho poňatí sa slovo mystika stáva osobnejším: vyjadruje cestu duše k Bohu.

A ako možno Boha nájsť? Tu pozorujeme ďalší dôležitý prvok dialógu medzi gréckou filozofiou a kresťanstvom, osobitne biblickou vierou. Platón a veľkí filozofi zdanlivo hovorili o Bohu oveľa vznešenejšie a pravdivejšie, v porovnaní s nimi sa Biblia zdá „barbarská“, jednoduchá, či - ako sa dnes zvykne vraviť - predkritická. Dionýz však tvrdí, že je nutné práve to, aby sme pochopili, že aj najvyššie predstavy o Bohu nikdy nedosahujú jeho pravú veľkosť - vždy sú nenáležité.

Tieto obrazy nám v skutočnosti len umožňujú pochopiť, že Boh presahuje všetky naše predstavy. V jednoduchosti obrazov nachádzame viac pravdy než v tých najdokonalejších predstavách. Božia tvár predstavuje našu neschopnosť reálne vyjadriť to, kým je. Preto hovoríme, ako to robí Pseudo-Dionýz, o „negatívnej teológii“. Ľahšie je nám povedať, aký Boh nie

je, než vyjadriť, kým v skutočnosti je. Iba s pomocou týchto obrazov môžeme vytušiť jeho pravú tvár. Na druhej strane je však Božia tvár veľmi konkrétna: je to Ježiš Kristus. A hoci nám Dionýz podľa Proklosovho vzoru ukazuje takú harmóniu nebeských zborov, až sa zdá, že každý od každého závisí, pravdou zostáva, že naša cesta k Bohu je od neho veľmi ďaleko. Pseudo-Dionýz však ukazuje, že cestou k Bohu je napokon sám Boh, ktorý sa nám priblížil v Ježišovi Kristovi.

Veľká a tajomná teológia sa tým stáva tak v liturgickej interpretácii, ako aj v rozprávaní o Ježišovi Kristovi veľmi konkrétnou. Dionýz Areopagita týmto všetkým silne ovplyvnil celú stredovekú teológiu i celú mystiku - tak východnú, ako aj západnú. V 13. storočí ho znovu objavil predovšetkým sv. Bonaventúra, veľký františkánsky teológ, ktorý v jeho mystickej teológii našiel konceptuálny nástroj na interpretáciu jednoduchého a zároveň veľmi hlbokého dedičstva sv. Františka. Ten spolu s Dionýzom napokon hovoria, že láska vidí viac ako rozum. Tam, kde je láska, nemá viac prístup temnota rozumu. Láska vidí, láska je zrakom a táto skúsenosť nám dá viac ako uvažovanie. Aká je to skúsenosť, to Bonaventúra vidí u sv. Františka - je to skúsenosť veľmi pokornej, veľmi realistickej cesty, po ktorej sa deň čo deň kráča spoločne s Kristom prijatím kríža ako on. V tejto chudobe a v tejto pokore, ktorá sa žije aj cirkevne, je skúsenosť Boha, ktorá prevyšuje skúsenosť dosiahnutú uvažovaním - v nej sa skutočne dotýkame Božieho Srdca.

Dnes je Dionýz Areopagita znova aktuálny: javí sa ako významný prostredník v modernom dialógu medzi kresťanstvom a mystickými náboženstvami Ázie, ktorých charakteristickým znakom je presvedčenie, že nemožno povedať, kto je Boh. Možno o ňom hovoriť len „negatívnu“ formou - kým nie je. O Bohu sa dá hovoriť len pomocou záporného „nie je...“ a aj dosiahnuť ho možno len vstúpením do tejto skúsenosti „nie je...“. Tu sa črtá istá blízkosť medzi myslením Areopagitu a ázijskými náboženstvami. Preto môže byť prostredníkom aj v súčasnosti tak, ako bol medzi gréckym duchom a evanjeliom.

Ukazuje sa, že dialógu neprospeje povrchnosť. Vstup do hlbín stretnutia s Kristom otvára široký priestor aj pre dialóg. Kto sa stretne so svetlom Pravdy, zistí, že je svetlom pre všetkých. Spory sa stratia a zrazu možno druhého pochopiť, alebo aspoň s ním hovoriť, zbližiť sa. Cestou pre dialóg je práve byť v Kristovi blízko Bohu, v hĺbke stretnutia s ním, v skúsenosti pravdy, ktorá nás otvára svetlu a pomáha nám ísť v ústrety druhým: svetlu pravdy, svetlu lásky. A nakoniec nám hovorí: choďte každý deň cestou skúsenosti, pokornej skúsenosti viery. Srdce sa vtedy stáva veľkým a môže vidieť a osvietiť aj rozum, aby videl krásu Boha. Prosme Pána, aby nám aj dnes pomáhal dať do služby evanjelia múdrosť našej doby, odhaľujú opäť krásu viery a stretnutie s Bohom v Kristovi.

Preložila Mária Spišáková

Príhovor Benedikta XVI. účastníkom kongresu pri príležitosti 40. výročia encykliky *Humanae vitae*

Vatikán (10. mája, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa v sobotu prihovoriť účastníkom medzinárodného kongresu pri príležitosti 40. výročia encykliky *Humanae vitae*. Je to encyklika pápeža Pavla VI. z 25. júla 1968 o správnom spôsobe regulovania pôrodnosti. Svätý Otec hovoril v úvode o tomto dokumente, ktorý bol významným prejavom odvahy pri zdôrazňovaní učenia a tradície Cirkvi.

„Manželská láska je vo vnútri celkového procesu, ktorý nie je len otázkou tela a duše, ani nespočíva len v samotnom cite, ktorý je často nestály a prchavý, ale zakladá sa na celej ľudskej osobe a úplného vzájomného delenia sa manželov, ktorí vo vzájomnom prijímaní ponúkajú samých seba v sľube dôvernej a bezvýhradnej lásky, ktorá pramení v autentickej slobodnej voľbe. Ako by mohla zostať podobná láska uzavretá voči daru života? Život je neoceniteľný dar a človek, vždy keď je pri jeho počiatku cíti silu stvoriteľskej činnosti Boha, ktorý dôveruje človeku a týmto spôsobom ho volá k budovaniu budúcnosti posilnenej nádejou.“

Svätý Otec potom hovoril o pravde vyjadrenej v encyklike *Humanae vitae* vo svetle nových vedeckých objavov a o tom, že jej učenie sa stáva stále aktuálnejším. Potom Benedikt XVI. pokračoval slovami zo svojej encykliky *Deus caritas est*: „Človek sa stáva skutočne sám sebou, keď sa duša a telo stretnú v intímnej jednote.... Nie je to ani duch, ani telo, ktoré miluje: je to človek, osoba, ktorá miluje ako jediná bytosť, pozostávajúca z tela a duše. Len ak sú obe zložky súčasťou jednoty, sa človek stáva plne sám sebou. Ak odstránime túto jednotu, človek stratí hodnotu a upadne do vážneho nebezpečenstva považovať telo len za predmet, ktorý sa dá kúpiť či predať. V takejto kultúre, kde je dôležitejšie mať ako byť, je riziko, že ľudský život stratí svoju hodnotu. Ako veriaci by sme nemali nikdy dopustiť, aby technika popierala lásku a posvätnosť života.“

V závere Svätý Otec spomenul život dospievajúcich, ktorých vzťahy poukazujú na to, že nepoznajú skutočné tajomstvo života a následkov svojich činov. V tejto súvislosti tiež Benedikt XVI. hovoril o potrebe formovania, aby dospievajúci našli skutočný zmysel lásky. -sg-

Možnosť získať úplné odpustky pri príležitosti 2000 rokov od narodenia apoštola Pavla

Vatikán (10. mája, RV) – Pri príležitosti 2000. výročia narodenia apoštola Pavla stanovil pápež Benedikt XVI. úlohu zostaviť dekrét o úplnom získaní odpustkov, ktoré platných počas celého roka sv. Pavla. Dekrét, ktorým je možné získať úplné odpustky pozemských trestov za hriechy sa vzťahuje na tri základné skupiny veriacich:

Na všetkých kajúcich veriacich kresťanov, ktorí sú očistení sviatosťou pokánia, prijímú sväté prijímanie, nábožne navštívia Pápežskú baziliku sv. Pavla na ulici Via ostiense v Ríme a pomodlia sa na úmysel Svätého Otca.

Na veriacich kresťanov rozličných miestnych cirkví za splnenia obvyklých podmienok, ak sa pritom zúčastnia na sviatostnom úkone alebo na úkone k úcte k apoštolom národov. (Pod všeobecnými podmienkami sa rozumie prijatie sviatosti zmierenia, sväté prijímanie, modlitba na úmysel Svätého Otca a vylúčenie náklonnosti k všednému hriechu).

Tí veriaci, ktorí nemôžu uvedené úkony uskutočniť kvôli „chorobe, starobe alebo z iného primeraného dôvodu“, získavajú úplné odpustky, ak sa s úmyslom splniť čo najskôr všeobecné podmienky spoja s oslavou jubilea a k ucteniu si sv. Pavla duchovne a pomodlia sa na úmysel za jednotu kresťanov.

Dekrét je platný len počas roka sv. Pavla a vydáva sa v Ríme, v sídle Apoštolskej penitenciáry 10. mája 2008, na vigíliu Najsvätejšieho Tela a Krvi Kristovej a v mene pápeža Benedikta XVI. ho podpísal hlavný penitenciár kardinál James Francis Stafford. -sg-

Svätý Otec: Iba Duch Svätý môže oslobodiť ľudstvo od pokušenia pozemskej vôle k moci

Vatikán (12. mája, RV) – Pápež Benedikt XVI. v nedeľu predpoludním predsedal na Námestí sv. Petra eucharistickej slávnosti pri príležitosti slávnosti Zoslania Ducha Svätého. Homíliu začal vetou z druhej kapitoly Skutkov apoštolov: „Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste“ (Sk 2,1). Kniha, ako uviedol Svätý Otec, zdôrazňuje, že „všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách“ (Sk 1,14).

Modlitba je teda zásadnou činnosťou rodiacej sa Cirkvi, prostredníctvom ktorej získava od Pána svoju jednotu a nechá sa viesť jeho vôľou: „Toto spoločenstvo sa ocitlo na jednom mieste, večeradle, ráno na hebrejský sviatok Turíc, sviatok Zmluvy, ktorý bol pamiatkou udalostí na Sinaji, kde Boh prostredníctvom Mojžiša navrhol Izraelu, aby sa stal znamením jeho svätosti (porov. Ex 19). Podľa knihy Exodus bola táto starobylá zmluva doprevá-

dzaná desivým prejavom Pánovej moci: „Vrch Sinaj bol celkom zahalený v dyme, lebo Pán zostúpil naň v ohni, a dym vystupoval z neho ako z pece. Celý vrch sa hrozne triasol“ (Ex 19,18). Prvky vetra a ohňa nachádzame opäť na Turíce Nového zákona, avšak bez ozveny strachu. Oheň mal podobu jazykov, ktoré sa usadili nad každým učeníkom a všetkých „naplnil Duch Svätý“, a v dôsledku tohto vyliatia „začali hovoriť inými jazykmi (Sk 2,4). Ide o krst spoločenstva ohňom v pravom zmysle, o akýsi nový druh stvorenia. Na Turíce je Cirkev ustanovená nie ľudskou vôľou, ale mocou Božieho Ducha. Okamžite sa stáva jasným, že tento Duch uvádza do života spoločenstvo, ktoré je jediné a zároveň univerzálne a prekonáva tak babylonské prekliatie (porov. Gn 11,7-9). Iba Duch Svätý, ktorý vytvára jednotu lásky a vzájomného prijatia v rôznosti totiž môže oslobodiť ľudstvo od neustáleho pokušenia pozemskej vôle k moci, ktorá chce všetko ovládnuť a uniformovať.“ -dj-

L'Osservatore Romano pripravuje kalendár s fotografiami pápežov

Vatikán (14. máj, RV/ZENIT) – Vatikánsky denník L'Osservatore Romano vytvára malú galériu najlepších fotografií pápežov Benedikta XVI. a Jána Pavla II., ktoré budú vytlačené v kalendároch pre rok 2009. Ako uvádza komuniké denníka, fotografické oddelenie pripravilo dve verzie kalendára, z ktorých každá obsahuje 13 fotografií. Snímky v rozmere 42 x 30 cm sa nespájajú s konkrétnymi udalosťami, ani nie sú identifikované podľa času a miesta. Skôr predstavujú malú galériu vybraných fotografií zblízka. Kalendáre boli vydané Vatikánskym vydavateľstvom a stoja 5 eur. Zakúpiť sa dajú v L'Osservatore Romano vo Vatikáne alebo v novinových stánkoch. Je možné ich objednať aj e-mailom na adrese photo@ossrom.va.

Vatikán bude mať osobitný pavilón na Expo 2008

Vatikán (13. mája, RV) – Svätá stolica bude mať svoj pavilón na výstave Expo 2008, ktorá sa uskutoční v čase 14. júna – 14. septembra v španielskej Zaragoze. Oficiálne túto myšlienku predstaví na tlačovej konferencii v pondelok 19. mája za prítomnosti predsedu Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj kardinála Renata Raffaela Martina, arcibiskupa Zaragozy Mons. Manuela Ureňu Pastora, generálneho komisára Expo 2008 Emilia Fernández-Castaña a architekta pavilónu Joaquína Siciliu Carnicera. Hlavnou témou podujatia je „Voda a udržateľný rozvoj.“ -dj-

Svätý Otec sa prihovril členom talianskeho Hnutia za život

Vatikán (12. mája, RV) – Pápež Benedikt XVI. v pondelok 12. mája prijal na audiencii členov talianskeho Hnutia za život. Vo svojom prejave sa sústredil na to, že počas troch desaťročí, ktoré uplynuli od legalizácie potratov v Taliansku, sa obrana ľudského života stala zložitejšou. Dôvodom je podľa Svätého Otca fakt, že sa v spoločnosti vytvorila mentalita postupného úpadku jeho hodnoty, vyplývajúca z kladenia dôrazu na úsudok jednotlivca. Následkom je „minimálny rešpekt voči ľudskej bytosti, hodnote, ktorá je základom každého občianskeho spolužitia, nezávisle od vierovyznania“.

Ako uviedol Benedikt XVI., „povolenie vykonávania interrupcií nevyústilo iba do problémov, ktoré pôsobia na mnohé ženy a rodiny, ale otvorilo ďalšiu ranu aj v celej spoločnosti, ktorá sa už tak borí s hlbokými utrpeniami.“ Pre kresťanov teda viac ako inokedy zostáva aktuálne pôsobenie v tejto oblasti spoločnosti a potreba apoštolátu a evanjeliového svedectva pri ochrane života s odvahou a láskou vo všetkých jeho obdobiach. Svätý Otec k tomu povzbudil na dnešnom stretnutí aj členov Hnutia za život. -dj-

Vo Vatikáne sa hovorí o rodine v súvislosti s migráciou a cestovaním

Vatikán (13. mája, RV) – Vo Vatikáne sa v utorok začalo XVIII. plenárne zasadnutie Pápežskej rady pre duchovnú starostlivosť o presťahovalcov a cestujúcich, na ktorom sa zúčastňuje 26 jej členov a 14 konzultorov, pochádzajúcich z rôznych krajín. Hlavnou témou stretnutia je „Presťahovalecká a cestovateľská rodina“.

Stretnutie sa nieslo v duchu témy „Presťahovalecká a cestovateľská rodina“. Pod vedením predsedu dikastéria kardinála Renata Raffaela Martina a sekretára Agostina Marchetta hovorili účastníci počas uplynulých dní najmä o situácii rodín v krajinách, ktorých sa migrácia obyvateľstva dotýka najviac – USA, juhoamerické štáty, Austrália, či niektoré európske krajiny.

Vo štvrtok sa účastníkom prihovril pápež Benedikt XVI. Svätý Otec vyjadril v úvode svojho príhovoru radosť zo stretnutia a pozdravil všetkých jeho účastníkov. Spomenul tiež svoju nedávnu apoštolskú cestu do Spojených štátov a jeho slová, ktoré počas nej adresoval obyvateľom v súvislosti s bratmi a sestrami, prichádzajúcich do USA z chudobných krajín, ako aj slová z jeho posolstva k 93.

svetovým dňom migrantov a utečencov, keď hovoril o Svätej rodine, ako príklade pre rodiny prisťahovalcov. Potom pokračoval:

„V činnosti Pápežskej rady pri prijímaní cestujúcich a presťahovalcov a v dialógu s nimi, má kresťanské spoločenstvo ako oporný bod osobnosť Krista, nášho Pána. On zanechal svojim učeníkom pravidlo, podľa ktorého máme budovať vlastné životy: nové prikázanie lásky. Láska, ktorá vytrvala až na smrť, smrť na kríži a Kristus ju ďalej prenáša na Cirkev cez evanjelium a prikázania, najmä však cez Najsvätejšiu Eucharistiu. A je dôležité, že sviatosť manželstva je v liturgii umiestnená v srdci eucharistickej slávnosti. A tým poukazuje na hlboký vzťah, ktorý zjednocuje dve sviatosti. Snúbenci v ich každodennom živote sa majú inšpirovať príkladom Krista, ktorý miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu (Ef 5, 25) – toto najvyššie prikázanie lásky je prítomné v každej eucharistickej slávnosti.“

V závere hovoril Svätý Otec o pastorácii rodín prisťahovalcov a cestujúcich a o tom, ako je potrebné, aby im bolo umožnené zúčastňovať sa na eucharistickej slávnosti – pretože kto ide na svätú omšu, nachádza v Eucharistii veľkú silu v súvislosti s vlastnou rodinou, manželstvom a je povzbudený k životu viery a nachádzaní potrebnej sily v Božej milosti. -sg, dj-

Študijný seminár pre biskupov v Rocca di Papa

Taliansko (15. mája, RV) – Od dnešného rána až do soboty, teda od 15. do 17. mája je v talianskom Rocca di Papa študijný seminár určený pre biskupov, ktorý organizuje Pápežská rada pre laikov. Medzi jeho hlavné témy patria nové hnutia v Cirkvi a nové spoločenstvá. V tejto súvislosti hovoril v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas o význame stretnutia predsedu dikastéria kardinál Stanislav Rylko:

„Počas seminára, ktorý je inšpirovaný magistériom Jána Pavla II. a Benedikta XVI. sa budeme snažiť najmä pochopiť celkový duchovný a teologický význam tohto fenoménu, ktorý stále toľkých nadchýna a to najmä pre ovocie, ktoré plodí v živote laikov – mužov i žien – v Cirkvi našich čias: je to ovocie úžasného misionárskeho rozmachu a svätosti života. Budeme sa tiež snažiť uvažovať, aká by mala byť pastoračná odpoveď tomuto daru: ako ho prijať v živom tkanive miestnych cirkví, vo farnostiach, aby sme týmto duchovným prameňom neplytvali, veď nám ho ponúka Duch Svätý. Dôležité je objaviť v nových skutočnostiach tento dar a nevidieť len pastoračné problémy u ostatných.“ – dodal kardinál Rylko. -sg-

Predstavitelia cirkví a Európskej únie sa zhodli na potrebe „ekologickej konverzie“

Belgicko (12. mája, RV/ZENIT) – Cirkev a politickí lídri sa zhodli, že je potrebná „ekologická konverzia“. Stalo sa tak na minulotýždňovom výročnom stretnutí predstaviteľov inštitúcií Európskej únie so zástupcami monoteistických vierovyznaní v Európe. 21 účastníkov hovorilo predovšetkým o potrebe starať sa o planétu. Úradujúci predseda Rady EÚ, slovinský premiér Janez Jansa na zhrnutie stretnutia použil vyjadrenie „ekologická konverzia“, ktoré prvýkrát vyslovil pápež Ján Pavol II.

Ako sa vyjadril prefekt Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a pre spoločnosti apoštolského života kardinál Franc Rodé, Biblia hovorí skôr o „stvorení“, než o „prírode“. Poznamenal, že je ťažké cítiť zodpovednosť za „prírodu“, ktorá označuje nekonečné zdroje. Koncept „stvorenia“, naopak, znamená zodpovednosť ľudstva: „V súčasnom svete sme povolani k asketickému a skromnému spôsobu života, aby sme chránili zdroje stvorenia a zdieľali ich s najchudobnejšími.“ **-pk-**

Slováci sa stretli v Ríme

V nedeľu 11. mája 2008, teda v posledný deň Veľkonočného obdobia, kedy Cirkev slávi Zoslanie Ducha Svätého, sa v Pápežskom slovenskom kolégiu sv. Cyrila a Metoda uskutočnilo jaré stretnutie Slovákov. Zúčastnili sa ho kňazi, rehoľníci a tí, ktorí v Ríme študujú alebo pracujú.

Program sa začal slávnostnou svätou omšou. V jej úvode hlavný celebrant Mons. Vladimír Stahovec, rektor kolégia, zvlášť privítal pána ar-

cibiskupa Dominika Hrušovského a J. Ex. Jozefa Draveckého, veľvyslanca Slovenskej republiky pri Svätej stolici. Dôvodom stretnutia bolo „45. výročie posviacky a polozenia základného kameňa Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda (SÚ-SCM), inštitúcie, ktorá bola predchodcom terajšieho Pápežského slovenského kolégia a ústavu,“ pripomenul účastníkom rektor kolégia a prečítal svedectvo prvého rektora Ústavu, Mons. Štefana Náhalku.

Stretnutie Slovákov po slávení eucharistie pokračovalo malým občerstvením v priestoroch kolégia, kde zavítal aj J. Em. Jozef kardinál Tomko, pamätník polozenia základného kameňa Slovenského ústavu v Ríme. Bolo to v roku 1963, významnom pre Slovanov kvôli uplynutiu 1100 rokov od príchodu sv. Cyrila a Metoda. Posviacku vtedy uskutočnil Svätý Otec Ján XXIII. na začiatku audiencie 13. mája 1963 v Konzistoriálnej sieni vo Vatikáne. V ten istý deň v podvečer kardinál Tisserant položil základný kameň do rozostavanej budovy Ústavu, ktorý je dodnes umiestnený pri hlavnom vchode na vonkajšej stene kaplnky.

Vtedajší Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda sa sústreďoval hlavne na vydávanie náboženskej literatúry a vedenie malého gymnázia. Zároveň sa staral o slovenských pútnikov v Ríme a o slovenské misie po svete. Dnes Pápežské slovenské kolégium slúži kňazom na postgraduálnych štúdiách a koordinuje slovenských pútnikov, prichádzajúcich do Ríma na audienciu so Svätým Ocom.

Rudolf Smoter, snímka autor

Celý svet je solidárny s obeťami zemetrasenia v Číne

Čína (15. máj, RV/FIDES) – 15-tisíc mŕtvych, tisíce nezvestných, 25-tisíc zranených – taká je doterajšia bilancia následkov pondelkového zemetrasenia s magnitúdou 7,9 v Číne. Najviac postihnutá je provincia Sečuán a podľa informácií tlačových agentúr otrasy poškodili aj vodné priehrady, ktoré tak predstavujú veľkú hrozbu pre bezpečnosť obyvateľov. Za obeť sa modlia veriaci na celom svete. Posolstvo solidarity zaslal čínskym katolíkom a celému národu aj arcibiskup Saint Andrews a Edinburgu kardinál Keith Patrick O'Brien. Ekumenická komunita Taizé okrem modlitieb venovala katolíckej komunite Sečuánu 10 000 eur. Navzájom si pomáhajú aj samotní čínski katolíci. V katedrále Tian Jin sa každý deň modlia za obeť aj za tých, ktorí ich podporujú a okrem materiálnej pomoci v rámci svojich možností darujú krv. **-pk-**

Bratislavského arcibiskupa Zvolenského prijal primátor mesta Bratislava

Bratislava (13. mája 2008) Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský prijal v utorok 13. mája na pôde Primaciálneho paláca bratislavského arcibiskupa – metropolitu Mons. Stanislava Zvolenského. „Dohodli sme sa na spolupráci, ktorá vychádza z princípu vzájomnej výhodnosti,“ uviedol bratislavský arcibiskup, podľa ktorého sa táto spolupráca bude odohrávať v dvoch rovinách. „V rovine materiálnej, keďže Cirkev je vlastníkom istých historických pamiatok v meste Bratislava a v oblasti duchovnej, kde zase Bratislavská arcidiecéza chce byť duchovnou podporou pre obyvateľov Bratislavy,“ dodal Zvolenský.

Ďurkovský prisľúbil pomoc pri rekonštruovaní a pri organizovaní rôznych aktivít. „Aj keď je to hlavne úloha Cirkvi, mne rovnako ako primátorovi záleží na istom duchovnom povznesení nášho obyvateľstva.“ Na historickom stretnutí sa obaja dohodli na konkrétnych prípravách osláv, ktoré by mali byť spojené so sviatkom patróna diecézy, sv. Martina. Arcibiskup Zvolenský daroval primátorovi ikonu sv. Martina, ktorá bude, ako prezradil Ďurkovský, mať svoje čestné miesto.

Po oficiálnom privítaní arcibiskupa primátorom sa prítomní zišli v kaplnke sv. Ladislava na tichej modlitbe.

Bratislavský arcibiskup sa zapísal do Zlatej knihy Bratislavy a primátor mu odovzdal symbolický kľúč od mesta.

Na stretnutí sa zúčastnili aj generálny vikár Bratislavskej arcidiecézy Ján Formánek, riaditeľ kancelárie biskupského úradu Bratislavskej arcidiecézy Tibor Hajdu a hovorca bratislavského arcibiskupa Jozef Haľko.

Eva Jánošíková / snímka Peter Zimen

Jubilujúci kňazi sa stretli s biskupom Rudolfom Balážom

Dňa 10. mája 2008 sa v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského konalo stretnutie kňazov Banskobystrickej diecézy, ktorí si v tomto roku pripomínajú jubileum svojej kňazskej vysviacky. Banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž, ktorý si v júni pripomína 45. výročie kňazskej vysviacky, spolu s kňazmi celebroidal svätú omšu, ktorou sa dopoludňajší program stretnutia začal.

Diecézny biskup všetkých prítomných bohoslovcov a kňazov privítal slovami „dnes prežívame nádherné spojenie generácií – mladí aj starí. Veľká vďaka Bohu za to, že z jeho milosti sme tým, čím sme. Budeme prosieť za to, aby sme v jeho službe vydržali až do konca“. Túto myšlienku biskup Rudolf Baláž ďalej rozvinul v homílii: „Máme krásny deň, v ktorom sa môžeme zamyslieť. Vy kňazi nad tým, ako ste prežili svoje kňazstvo, vy bohoslovci nad tým, ako sa na svoju kňazskú službu pripravíte.“ Prítomným kňazom a bohoslovcom odporučil príklad viacerých kňazských osobností z dejín Cirkvi. Po svätej omši nasledovalo stretnutie jubilantov v aule seminára a slávnostný obed.

Dušan Rončák

Birmovka vojenského ordinariátu

V nedeľu 11. mája na slávnosť Zoslania Ducha Svätého udelil vojenský ordinár Mons. František Rábek v hlavnom chráme Ordinariátu OS a OZ SR Kostole sv. Jána z Mathy v Bratislave sviatosť birmovania trojici príslušníkov Ozbroyených síl a ozbrojených zborov aj za asistencie policajného kaplána kpt. Dr. Stanislava Vargu. Birmovanci sa pripravovali na prijatie sviatosti už niekoľko mesiacov vopred pod vedením kaplána pri KR PZ v Trnave. Spoločne s nimi a so svojimi príbuznými a birmovnými rodičmi pricestovali do Bratislavy, aby sa na sviatok Turíc stali dospelými kresťanmi a potvrdili, že Duch Svätý pôsobí aj medzi mužmi a ženami v uniformách vojakov a policajtov a jeho milosť a dary sú určené aj pre nich. Ordinár vo svojom príhovore vyzdvihol dôležitosť spolupráce s Duchom Svätým, ktorý robí našu vieru živou a dáva jej evanjelizačný rozmer. Po slávnosti nasledovalo neformálne stretnutie s birmovancami a ich rodinami v centre Quo vadis. Poslanie Ordinariátu OS a OZ SR, jeho ordinára a kaplánov, ako aj ich práca v tomto prostredí tak začínajú potvrdzovať svoju opodstatnenosť a prinášať prvé ovocie.

Tibor Ujľacký

Pastoračná návšteva ordinára vo väznici v Želiezovciach

Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Želiezovciach navštívil 6. mája 2008 ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek v súvislosti s ustanovením väzenského kaplána Petra Halkociho do funkcie.

Pri tejto príležitosti celebroid ordinár OS a OZ SR v priestoroch ústavu spolu s novým miestnym väzenským kaplánom svätú omšu aj za účasti zástupcu riaditeľa ústavu, príslušníkov odboru výkonu trestu Zboru väzenskej a justičnej stráže, ale aj odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody.

Po skončení svätej omše sa Mons. Rábek osobne stretol s odsúdenými, ale aj so službukonajúcimi príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže. Ustanovenie väzenského kaplána v Ústave na výkon väzby v Želiezovciach je svedectvom neustále sa rozvíjajúceho živého organizmu Ordinariátu OS a OZ SR

Tibor Ujlacký

Slovenskí teológovia v Badíne

„Recepcia druhého Vatikánskeho koncilu na Slovensku“ je téma druhého valného zhromaždenia Slovenskej spoločnosti pre katolícku teológiu, ktoré sa uskutoční 12. mája 2008 v Kňazskom seminári v Badíne. Hlavným prednášateľom je Matthias Lamberigts, dekan teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Leuven v Belgicku. S prednáškami tiež vystúpia biskup Viliam Judák a Jozef Jurko, Peter Šturák, František Sočufka SJ. Valné zhromaždenie otvorí o 9:00 hod., nasledovať budú prednášky a panelová diskusia, ktorú bude moderovať Viliam Karl'a SJ. Pracovný deň končí popoludní zasadnutím predsedníctva Slovenskej spoločnosti pre katolícku teológiu.

Zuzana Juhaniaková

Svätodušné sviatky v Michalovciach

Liturgickou modlitbou veľkej večierne v sobotu 10. mája sa začala dvojdňová celoeparchiálna odpustová slávnosť v Chráme Svätého Ducha v Michalovciach. Ide o chrám otcov redemptoristov, v ktorom sú uložené ostatky blaženého Metoda D. Trčku, CSsR. Večernej archijerejskej liturgii predsedal vладыka Milan Chatur, košický eparcha. Keďže predvečer Päťdesiatnice je tematicky venovaný kňazom, venoval bibliista Róbert Jáger z Košíc kázeň biblickému pohľadu na ustanovenie kňazstva. Zdôraznil, že zmyslom kňazstva je prinášať dary

a obety. V Novom zákone kňaz koná podľa vzoru Krista-Veľkňaza, ktorý obetoval seba samého za spásu sveta. „Kristovo kňazstvo znamená splynúť s Ježišom, dobrým pastierom“. Kňazov vyzval, aby v sile Svätého Ducha uskutočňovali svoju každodennú pastoračnú službu. Po sv. liturgii bol Akatist k životodarnému Duchu, v ktorom sú poeticky vyjadrené prosby za vylíatie darov Svätého Ducha pre modliaceho sa.

V nedeľu hlavnú archijerejskú sv. liturgiu slávil vладыka Milan. Plný chrám veriacich si vypočul jeho homíliu o túžbe po živote, ktorá je hlboko vpísaná do každého stvorenia. „Ale stačí nám len biologický život? Zaiste nie“ zdôraznil vладыka Milan a veriacim pripomenul, že ako je duša oživujúcim princípom človeka, tak je Svätý Duch dušou ľudskej duše. On dáva božský život milosti, aby sme žili aj pred Bohom. Len v prijatí Ducha sme schopní plného života. Po sv. liturgii bolo aj myrovanie a obchod. Nedeľnú slávnosť spevom skrášlil Zbor sv. Jozefa z Michaloviec. Po obidva dni sa prítomní veriaci rozišli obohatení o duchovné dary a túžbu po plnšom živote.

Michal Hospodár

Slovenská katolícka charita sa zapojila do humanitárnej akcie v Mjanmarsku (Barma)

Obetiam ničivého cyklónu Nargis pomáha aj Slovenská katolícka charita (SKCH). Zo svojho krízového účtu pre Áziu už uvoľnila 10 000 USD (približne 200 000 Sk).

Vzhľadom na odmietavý postoj autoritatívnej vlády v Mjanmarsku k zahraničným záchranným tímom bude Slovenská katolícka charita pomáhať prostredníctvom miestnej katolíckej cirkvi a domácich katolíckych organizácií. SKCH je členom medzinárodnej organizácie Caritas Internationalis. Jej tímu expertov sa už podarilo získať povolenie na vstup do krajiny.

Pomoc SKCH bude v úvodnej fáze sústredená na zaistenie základných životných potrieb, dodávku pitnej vody, základných potravín, zabezpečenie provizórneho prístrešia a náradia na odstraňovanie následkov cyklónu.

Vďaka medzinárodnej spolupráci národných Charít a vzhľadom na apolitickosť charitných organizácií môže SKCH pomáhať obyvateľom, ktorí žijú v autoritárskych režimoch. Príkladom je aj Mjanmarsko, kde je pri moci vojenská junta.

SKCH pravidelne pomáha pri živelných katastrofách. Dodnes spolupracuje na projektoch obnovy v krajinách, ktoré boli v posledných rokoch postihnuté zemetraseniami a vlnami tsunami (Indonézia). Okrem okamžitej humanitárnej pomoci má SKCH rozvojové projekty v mnohých krajinách sveta. **Radovan Gumulák, SKCH**

Liturgická slávnosť ku cti blahoslaveného Hopka v Hrabskom

V rodnej obci blahoslaveného biskupa mučeníka Vasiľa Hopka, v Hrabskom okres Bardejov, slávil v nedeľu 11. mája prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ spolu s kňazmi a veriacimi archijerejskú svätú liturgiu pri príležitosti archieparchiálnej odpustovej slávnosti ku cti blaženého Vasiľa. Pred 61 rokmi bol v tento deň blahosladeným prešovským biskupom Pavlom Petrom Gajdičom OSBM vysvätený za pomocného prešovského biskupa.

Homíliu predniesol riaditeľ kancelárie Gréckokatolíckeho arcibiskupského úradu v Prešove Ľubomír Petřík. Vychádzal zo skutočnosti, že je zároveň Sviatok Zostúpenia Svätého Ducha, kedy nám liturgia ponúka príležitosť opätovne prežiť narodenie Cirkvi. „Kristus je prítomný vo svojej Cirkvi a teda pre nás je rovnako svetlom aj Kristova Cirkev,“ povedal Petřík a poukázal na blaženého hieromučeníka Vasiľa Hopka ako na človeka, ktorý bol verný Kristovi a verný Cirkvi. „Nerobil rozdiel medzi Kristom a Cirkvou, lebo ju nevnímal iba inštitucionálne, ale ako živého, zmŕtvychvstalého Krista medzi nami. Aby sme mohli Cirkev vnímať ako priestor, kde sa môžeme stretávať s autentickým Kristom, napriek slabostiam tých, ktorí ju tvoria, potrebujeme Svätého Ducha“, dodal kazateľ.

Na konci slávnosti vladyka Ján zdôraznil, že našim blaženým mučeníkom vďačíme za povýšenie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na metropoliu a tiež verejne oznámil svoje rozhodnutie, že každoročne sa na sviatok blaženého Gajdiča a blaženého Hopka budeme pri liturgických sláveniach stretávať v prešovskej katedrále, kde sú ich hroby – tak ako prví kresťania sa stretávali pri slávení liturgii pri hrobách mučeníkov. Do ich rodísk, do Ruských Peľan a do Hrabského, sa bude prichádzať každých 5 rokov. Slávnosť bola zakončená molebenom k blahosladenému Vasiľovi Hopkovi a myrovaním.

Eubomír Petřík

5. celoslovenská púť učiteľov v Levoči

Dňa 8. mája 2008 baziliku na Mariánskej hore v Levoči zaplnili učители, vychovávateľia, katechéti i pracovníci s deťmi a mládežou v centrách voľného času, ako i v predškolských zariadeniach, ktorí sa zúčastnili na 5. celoslovenskej púti učiteľov.

Program púte učiteľov sa začal príhovorom Františka Trstenského: „Biblia ako pomoc pre

vychovávateľa a učiteľa pri zorientovaní mladých v živote.“ Pútnikom ponúkol udalosť emauzských učeníkov ako predobraz pre prácu učiteľov v súčasnej dobe. Podľa vzoru Ježiša Krista je učiteľ ten, ktorý počúva, čím žiaci žijú a sprevádza, vedie ich. „Odvodzovanie viery sa uskutočňuje i cez počúvanie“.

Počas slávnostnej svätej omše v homílii pomocný košický biskup Bernard Bober poďakoval za obetavú prácu bývalým i súčasným učiteľom. Pripomenul, že mladí ľudia odrážajú realitu spoločnosti i rodiny. Cirkev im ponúka morálnu autoritu, zmysel a dôstojnosť života. Poukázal na potrebu úprimného dialógu - aby rodičia, učители, katechéti i kňazi mali čas pre mladých - v prípade potreby podali pomocnú ruku. Vyzval prítomných, aby viedli zverených k úcte k pravde, ale nebáli sa byť voči mladým nároční a pozitívne motivovali mládež podľa vzoru sv. Don Bosca.

Počas besedy pútnici konzultovali s biskupom akútne otázky súčasného školstva. Božie milosti si učители vyprosovali modlitbou posvätného ruženca a krížovou cestou „Pod' za mnou“. Anna Behulová

V Prešove hovorili o voľnom čase populácie ľudí v produktívnom veku

Populácia ľudí v produktívnom veku, ktorých voľný čas je rôznymi vplyvmi ohrozený - to bola hlavná téma 2. vedeckej konferencie, ktorá sa uskutočnila 12. mája v Prešove. Konferencia s medzinárodnou účasťou zo série konferencií, ktoré sa zaoberajú problematikou voľného času zorganizovala katedra aplikovanej edukológie Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Cieľom konferencie je zmapovať kvantitu a kvalitu voľného času pri súčasnej pracovnej zaťažnosti dospelých, zhodnotiť kvantitu a kvalitu ponúk pre kultúrne, spoločenské, športové a duchovné vyžitie dospelých, analyzovať psychické a etické ohrozenia v oblasti voľného času dospelých, reflektovať problémy spojené s voľným časom dospelých z hľadiska pastorácie a ponúknuť plnohodnotné alternatívy efektívneho využívania voľného času.

Na konferencii vystúpilo takmer tridsať odborníkov. S ich poznatkami a skúsenosťami sa záujemcovia o danú problematiku budú môcť bližšie oboznámiť v konferenčnom zborníku, ktorý bude publikovaný v blízkej budúcnosti.

Ďalší ročník konferencie je plánovaný na jar 2009 a bude venovaný problematike voľného času seniorov. Slávka Michančová

Slávenie vigílie Zoslania Ducha Svätého v Spišskej Kapitule

V sobotu 10. mája sa v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule slávila turíčna vigília. Svätú omšu celebraval spišský diecézny biskup a predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra. Slávenie vigílie, ktorej súčasťou bolo čítanie starozákonných čítaní a evanjelia v rôznych svetových jazykoch, bolo možné počuť v priamom prenose Rádia Lumen.

Prítomným sa v homílii prihovoril hlavný celebrant František Tondra, ktorý okrem iného povedal: „Potrebujeme silu Ducha Svätého, aby bol stále s nami a aby nás viedol, učil, posilňoval a dával nám odvahu žiť podľa evanjelia aj dnes. Musíme sa otvoriť Bohu a pôsobeniu Ducha Svätého, lebo on vstúpi iba do toho srdca, ktoré naňho čaká, otvorí sa mu a prijme ho. Terajší verejný život sa nechce dať viesť v ideách kresťanstva, preto o to viac treba prosieť, aby Duch Svätý obnovil a ustavične obnovoval tvárnosť našej spoločnosti, Európy i celého sveta.“

Vigíliu Zoslania Ducha Svätého v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule každoročne liturgicky pripravujú diakoni a bohoslovci Kňazského seminára biskupa Jána Vojtašáka v Spišskej Kapitule. Na slávnosť prichádzajú aj veriaci z blízkeho okolia. **Vladimír Fedorek**

Biblická olympiáda v Žiline pozná víťazov

V dňoch 13. - 15. mája 2008 sa uskutočnilo v Žiline celoslovenské kolo Biblickej olympiády, ktorého sa zúčastnili víťazi diecéznych kôl zo všetkých diecéz Slovenska. Túto súťaž vyhlasuje Konferencia biskupov Slovenska, Komisia pre katechizáciu a školstvo a Ministerstvo školstva SR. Cieľom súťaže je výchova k hodnotám a medziľudským vzťahom na základe spoznávania biblických postáv a udalostí. Súťaž prebiehala v dvoch kategóriách, v stredu 14. mája pre žiakov druhého stupňa základných škôl a pre žiakov stredných škôl vo štvrtok 15. mája.

V prvej kategórii na prvom mieste sa umiestnila ZŠ sv. Alžbety v Novej Bani z Banskobystrickej diecézy, na druhom mieste skončilo ZŠ Limbova v Žiline zo Žilinskej diecézy a tretie miesto obsadila ZŠ Komenského v Starej Ľubovni z Prešovskej archieparchie. Ceny odovzdal žilinský biskup Tomáš Galis.

V druhej kategórii zvíťazilo Gymnázium sv. Mikuláša v Starej Ľubovni zo Spišskej diecézy, na druhom mieste sa umiestnilo Gymnázium sv. Františka

v Žiline a na treťom mieste skončilo gymnázium bl. P. P. Gojdiča v Prešove. Súťažiacich pozdravil a ceny odovzdal pomocný nitriansky biskup Marián Chovanec.

Eugen Valovič

Mariánska slávnosť v Čerhove

Tohtoročná mariánska slávnosť v nedeľu 18. mája v Čerhove (okres Trebišov) bola už šiestym ročníkom podujatia, ktoré spája veriacich tejto obce i širšieho okolia. Program podujatia začal v miestnom chráme molebenom k Bohorodičke. Pre konanie slávnosti napísal miestny ikonopisec Rastislav Roka Ikonu presvätej Bohorodičky, ktorú posvätil o. Michal Hospodár. Ikona vydatorene zobrazuje Matku Božiu s Ježišom, vsadených do sakrálneho prostredia Veľkej Tíne a Čerhova. Prítomný zástup veriacich sa potom v sprievode presunul do sály Obecného úradu v Čerhove, kde novú ikonu uložili na čestné miesto.

Druhá časť slávnosti bola spojená s prehliadkou zborov trebišovského protopresbyterátu. V programe vystúpilo šesť zborov, ktoré osobitným spôsobom prezentovali svoj prevažne mariánsky ladený repertoár. Zaujímavým doplnkom prehliadky bola pantomíma v podaní skupiny z Veľkej Tíne. Bodku za programom dala vokálna gospelová skupina Kairos pod vedením o. Jána Ostapčuka zo Stankoviec.

Čestným hosťom podujatia bol aj gréckokatolícky farár z družobnej obce Alsoregrec v Maďarsku Béla Szatmáry. Spolu so starostom tejto pohraničnej obce rozvíjajú spoluprácu s Čerhovom na výmenných kultúrno-náboženských podujatiach. Krásne počasie, radosť vystupujúcich detí i milé domáce spoločenstvo pod vedením miestneho farára Petra Bombára darovali dvom stovkám prítomných kúsok ľudského tepla a šťastia.

Michal Hospodár

Kampaň Vypni telku, zapini seba

V dňoch 19. – 25. mája 2008 organizuje eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí kampaň Vypni telku, zapni seba! Celoslovenská kampaň pre deti a dospelých poukazuje na narastajúci vplyv televízie v našom živote a ponúka alternatívny program k jej pasívnemu sledovaniu. Informácie o kampani a námety na aktívne využívanie voľného nájdete na internetovej stránke www.erko.sk/vtzs.